

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1924.

Första kammaren.

Nr 29.

Onsdagen den 16 april.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 26 maj 1909 om tjänstgöringen i Kungl. Maj:ts lagråd;

nr 99, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige;

nr 100, i anledning av väckt motion med förslag till lag om ändrad lydelse av 17 och 18 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura;

nr 101, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura m. m.; samt

nr 102, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § 8 mom. i lagen den 9 december 1910 om kyrkofond.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 103, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa;

nr 104, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige och Schweiz träffad provisorisk handelsöverenskommelse; samt

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående transitering av införsel förbjudna varor m. m.

Justerades protokollen för den 5, 8, 9 och 10 innevarande månad.

Anmäldes och bordlades

bevillningsutskottets memorial nr 34, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om utskottets betänkande nr 33, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen angående försäljning av pilsnerdrika; samt

Första kammarens protokoll 1924. Nr 29.

bankoutskottets memorial nr 33, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande punkt 10:o a) av bankoutskottets utlåtande nr 32 i anledning av vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 356, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss ändring i kungörelsen den 19 maj 1916 med vissa bestämmelser rörande elektriska starkströmsledningars anordnande i förhållande till trafikleder och svagströmsledningar m. m., beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare.

Med stöd av bifogade läkarintyg får jag vördsamt hemställa om ledighet från riksdagsarbetet under en månads tid fr. o. m. den 24 dennes, dock med rätt för mig att, därest mitt hälsotillstånd tillåter, inträda i tjänstgöring före sagda ledighetsmånads slut.

Stockholm den 16 april 1924.

E. Svänsson.

Det åberopade läkarintyget var så lydande:

Ledamoten av riksdagens första kammare *E. Svänsson* är på grund av sjukdom oförmögen att delta i riksdagsarbetet t. o. m. den 23 maj 1924, vilket härmed intygas.

Stockholm den 16 april 1924.

Einar Belfrage,
leg. läkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades vidare herr *Hellström* för tiden från och med den 28 innevarande månad till och med den 14 nästkommande maj för fullgörande av uppdrag att vara en av Sveriges representanter vid internationella lantbruksinstitutets i Rom generalförsamling.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets utlåtande nr 21 samt sammansatta stats- och andra lagutskottets utlåtande nr 1.

Vid föredragning av jordbruksutskottets memorial nr 29, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående avlöningar vid hingstdepåer och stuteri, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,42 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 23 april.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Anmälades och bordlades första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 9, i anledning av väckt motion i första kammaren, nr 139, om skrivelse till Konungen angående åtgärder för införskaffande av vissa uppgifter rörande handelsföretags och individuella handelsidkares verksamhet; samt

nr 10, i anledning av väckt motion i andra kammaren, II: 320, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om av staten stödd kooperativ jordbruksdrift.

Föredrogs och lades till handlingarna bevillningsutskottets memorial nr 34, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om utskottets betänkande nr 33, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka.

Vid föredragning av bankoutskottets memorial nr 33, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande punkt 10:o a) av bankoutskottets utlåtande nr 32, i anledning av vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,36 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Torsdagen den 24 april.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Sedan kamrarna fattat olika beslut rörande bankoutsrottets i utlåtande nr 11 under punkt 23 gjorda hemställan beträffande Kungl. Maj:ts under punkt 23 av elfte huvudtiteln i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag framlagda förslag och herr Holmströms i Gävle motion nr 262 i andra kammaren, företogs nu jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av nämnda utskott i dess memorial nr 6 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla vad utskottet hemställt eller att riksdagen, med avslag å den i ämnet väckta motionen II: 262, måtte bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och således till beredande av pensionstillägg enligt kungörelserna den 15 juni 1922, nr 360 och 361, åt f. d. militära befattningshavare m. fl. pensionärer för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra förslagsanslag av 500,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren bifallit ett under överläggningen framställt förslag,

att riksdagen måtte tillerkänna pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av det år, för vilket pensionstilläggen utginge, uppnått en levnadsålder av 67 år eller däröver och som styrkt sig vara i behövande omständigheter, ett pensionstillägg tillsvidare av 50 kronor för år räknat och

att riksdagen för detta ändamål måtte anvisa ett extra förslagsanslag å kronor 200,000 för budgetåret 1924—1925 samt

att riksdagen måtte i övrigt bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 68;

Nej — 64.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 365, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 62 ja och 152 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 130 ja och 216 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 19 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, med avslag å den av herr Laurén inom andra kammaren väckta motionen (nr 233) samt den av herr Lindhagen inom första kammaren väckta motionen (nr 156) i vad densamma avser frågan om anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande, för detta ändamål för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren dels avslagit såväl Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett extra reservationsanslag av 550,000 kronor för det frivilliga skytteväsendets befrämjande som ock herr Lauréns i ämnet väckta motion, dels ock funnit herr Lindhagens ovanberörda motion, i vad den avser nu ifrågavarande anslag, besvarad av vad riksdagen sålunda beslutat.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 85;

Nej — 46.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 366, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 105 ja och 110 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 190 ja och 156 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av jordbruksutskottet i dess memorial nr 29 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill,

att ordinarie avlöningsstaterna för Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå bibehållas oförändrade sålunda:

Ordinarie avlöningsstater.

Flyinge hingstdepå och stuteri.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag . . . . . kronor 24,400

Strömsholms hingstdepå.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag . . . . . kronor 17,700

Arvode till en veterinär . . . . . » 2,000

Summa förslagsanslag kronor 19,700

att gällande bestämmelser rörande tjänstfrihet för befattningshavare vid stuteristaten bibehållas oförändrade samt

att i riksstaten för budgetåret 1924—1925 under rubriken hingstdepåer och

stuteri ordinarie förslagsanslaget till avlöningar uppföres med oförändrat belopp 45,400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren,

dels godkänt följande ändrade ordinarie avlöningsstater för Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå, att tillämpas från och med den 1 juli 1924:

Ordinarie avlöningsstater.

Flyinge hingstdepå och stuteri.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	24,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	700
Summa <i>förslagsanslag</i>		kronor 25,100

Strömsholms hingstdepå.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	17,700
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	500
Arvode till en veterinär	»	2,000
Summa <i>förslagsanslag</i>		kronor 20,200;

dels, med ändring av vad därutinnan nu gäller, beslutat följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 juli 1924 lända till efterrättelse beträffande de tjänstemän vid stuteristaten, å vilka avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, äger tillämpning:

I stället för vad i 6 § i avlöningsreglementet sägs om semester, skall beträffande depåchef gälla, att sådan tjänsteman må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång och utan kostnad för statsverket, kunna medgivas tjänstfrihet med bibehållen oavkortad avlöning under högst 45 dagar inom ett och samma kalenderår.

I stället för vad i 21 § i avlöningsreglementet sägs om semester skall beträffande beridare och bokhållare vid stuteristaten samt veterinären vid Flyinge hingstdepå och stuteri gälla, att sådan tjänsteman må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång samt för vikariatsersättning anvisade medel därtill föreslå, kunna medgivas tjänstfrihet med bibehållen oavkortad avlöning i den omfattning, som i nyssberörda paragraf i avlöningsreglementet anges beträffande semester;

dels ock i riksstaten för budgetåret 1924—1925 under rubriken hingstdepåer och stuteri uppfört ordinarie förslagsanslaget till avlöningar med oförändrat belopp, 45,400 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 95;

Nej — 35.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 367, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 116 ja och 99

nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 211 ja och 134 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Sedan kamrarna stannat i olika beslut rörande bankoutskottets i utlåtande nr 32 under punkt 10 a) gjorda hemställan beträffande Kungl. Maj:ts i proposition nr 116 under punkt III 1) framlagda förslag, anställdes nu jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av samma utskott i dess memorial nr 33 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla vad utskottet hemställt eller att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, må medgiva, att envar av faktoriarbetaren Carl Axel Alms änka Anna Matilda Alm, född Andersson, förre faktoriarbetaren Sven Gustaf Anderssons änka Augusta Josefina Andersson, född Hellerstedt, förre faktoriarbetaren Anders Hanssons änka Johanna Hansson, född Ersdotter, förre faktoriarbetaren Carl August Hedlunds änka Anna Sofia Hedlund, född Andersson, besiktningssmannen Per Viktor Janssons änka Johanna Josefina Jansson, född Sjöberg, samt förre faktoriarbetaren Carl Erik Johanssons änka Charlotta Albertina Johansson, född Gustafsson, må från och med den 1 januari 1924 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av trehundra kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren bifallit Kungl. Maj:ts ifrågavarande, under punkten 1) av propositionen nr 116 upptagna förslag och således medgivit, att envar av faktoriarbetaren Carl Axel Alms änka Anna Matilda Alm, född Andersson, förre faktoriarbetaren Sven Gustaf Anderssons änka, Augusta Josefina Andersson, född Hellerstedt, förre faktoriarbetaren Anders Hanssons änka Johanna Hansson, född Ersdotter, förre faktoriarbetaren Carl August Hedlunds änka Anna Sofia Hedlund, född Andersson, besiktningssmannen Per Viktor Janssons änka Johanna Josefina Jansson, född Sjöberg, förre faktoriarbetaren Carl Erik Johanssons änka Charlotta Albertina Johansson, född Gustafsson samt faktoriarbetaren Carl August Molanders änka *Augusta Matilda Molander, född Johansson*, må från och med den 1 januari 1924 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 300 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 72;

Nej — 55.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 368, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 72 ja och 139 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 144 ja och 194 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtanden nr 9 och 10.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att överdirektören *C. E. Svensson*, som nyligen undergått operation i svalget, på grund därav är oförmögen att deltaga i riksdagsarbetet t. o. m. den 27 april 1924, intygas.

Stockholm den 23 april 1924.

Nils Arnoldson,
med. dr.

Justerades protokollen för den 16 och den 23 innevarande månad.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 2,58 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
